

Havet i våra hjärtan

Alla borde unna sig en dag vid havet. Som den jag själv fick uppleva på det lilla fågelskåret i somras. Vågkluck mot stranden. Styvmorsviol och fetknopp i skrevorna. Skriande fisktärnor på smäckra vingar i det solmättade lufthavet, eller hukande över grönbruna ägg invid svingelgräs och kråkvicker.

Kan det finnas det en bättre antistress-medicin än att sitta här på en sten och bara glo mot horisonten? Ta sig ett dopp. Ligga raklång på den heta graniten. "Bara vara", totalt kravlös och onyttig, utom räckhåll för marknadens lockrop och ekonomismens enögda apostlar.

Vi dras till kust och hav, även om vi inte seglar, surfar eller fiskar. Vi vill ha ljus och öppna vidder. Och vi förundras över de sällsamma varelser som lever här. Havstulpdjuret som ligger på rygg i sin vita vulkankägla och vispar in vatten och mat genom en liten port som öppnas och stängs på bråkdelen av en sekund. Tångruskan, ett flytande hotell för tusentals smådjur. Den flegmatiska maneten, som släpper ägg och spermier i vattnet och förvandlas från slemmig medusa till övervintrande korall på botten. Makrillen, flyttfisken som drar in mot kusten vid midsommartid.

Men vår kärlek till det salta elementet har säkert också djupare, existentiella rötter. Vi och alla andra levande varelser har ju vårt ursprung i havet. Och alljämt bär vi detta urgamla vatten i våra kroppar, alldeles bokstavligen: Skagerack i saliven över tungan. Östersjön i ögats lilla insjö, som bryter solljuset så att vi kan se. Nordsjön i våra miljarder celler, där livets kemi utspelar sig. Kanske spolar molekyler från Stilla havet just nu kring storhjärnan och

Strand vid Arholma
Foto: Sven G. Nilsson

skyddar dina tankar och böner för allt ont? Droppar som för en månad sedan spädde torskens blod finns nu i ditt hjärta. Du är en lagun av oceanen.

Det är underbart att sitta på stranden och reflektera över allt detta, över vattenmolekylens sinnrika skönhet. Känna sig innesluten i det som är större än jag själv, äldre än jag kan tänka och förstå. Bli ödmjuk, varsam. Och inspirerad att ta ansvar för vattnet, ja, hela Guds skapelse, genom en enklare och mera medveten livsföring i vardagen!

*Vår Gud är alltings Gud
Gud för himmel och jord
För havet och fiskarna
Han har sin boning i himlen, på
jorden, i havet
Och i allt som är i dem*

Keltisk bön

STEFAN EDMAN
Biolog, författare, bland annat till "Det underbara vattnet" (tillsammans med Martin Lönnebo).

Kärleken till en ö

Vi åker i rasande fart på slingriga vägar genom skogen en knallvarm augustidag, fotografen och jag. När vi är framme vid stranden, ser vi Sture Appelblom komma uppifrån en stuga i slänten.

– I det där huset växte jag upp, säger han. Nu är det min bror som har det.

Vi hoppar eller hasar – allt efter förmåga – ner i hans motorbåt och han styr ut på Mälaren.

Sture och Margareta Appelbloms hus

Målet är Lindö, ön med det vackra men missvisande namnet. Antalet lindar på ön är numera lätt räknat, men möjligen var linden ett markant inslag i skogsbeståndet vid den tid då ön fick sitt namn. Båtresan varar ungefär fem minuter. Det är en mycket vacker överfart, med lummiga stränder runt omkring. Långt borta ser vi en segelbåt. Margareta Appelblom tar emot oss på bryggan, och vi går uppför backen till deras hus.

Sture och Margareta Appelblom har bott i Stockholm i många år. Nu har de lägenhet i Strängnäs men tillbringar så mycket tid som möjligt på Lindö, där de haft sitt ställe i tjugofem år.

– Ibland på vintern, när isen inte är tillräckligt tjock, måste vi avstå från att komma hit, säger Margareta, men annars tar vi oss över antingen med båt, sparkstötting eller snöscoter. Isen måste vara minst 30 centimeter för att man skall kunna köra bil över.

– Min mor var god vän med folk på Lindö, berättar Sture. Jag brukade skjutsa över henne till hennes vänner och gick sedan själv omkring och tyckte redan som liten att det var fint här på Lindö.

Lindö är ungefär en kilometer tvärsöver i båda riktningarna. På ön finns

sex fastigheter, bara en hyser permanent boende. Sture har forskat i öns historia i över tio år. Han berättar:

– Den första bebyggelse som kan anses vara historiskt belagd är från början av 1600-talet, då ön tillhörde Tynnelsö, och Karl IX:s änka Kristina av Holstein-Gottorp inrättade ett skogsvaktartorp på Lindö. Detta är troligen ursprunget till nuvarande Lindötorp. Det andra torpet på ön, nuvarande Lindöäng, nämns i husförhörslängden första gången 1776. Till Lindötorp hörde en gång i tiden 16 tunnland åkerjord, till Lindöäng 8 tunnland. På båda lantbruken fanns djur: kor, hästar och grisar.

Bild från Övre Lindö (Lindötorp) i början av 1900-talet. Till vänster Karl Alexis Gustavsson, född 1898; sedermera bonde i Vannesta Foto: Martin Söderholm

– Varför bosätter man sig på en sådan här liten ö? undrar jag.

Sture tänker efter en god stund innan han svarar.

– Jag tror att det finns människor som är strapatsromantiker. De tycker om att ha svårigheter att tampas med. Allting blir besvärligare när man bor på en ö. Vi måste göra saker flera gånger. När vi åker och handlar till exempel. Först lasta in varorna i bilen, sedan från bilen till båten och från båten till bryg-

En vacker överfart

gan. Om vi kan köra bil över isen på vintern tycker vi att det är julafton varje dag.

Vi sitter i skuggan under en stor rönn och dricker kaffe och äter ostsmörgåsar med sallad och persilja från trädgårdslandet. Vågorna kluckar stillsamt mot stranden. Det är tyst och fridfullt och relativt svalt. Sture fortsätter:

– Det finns också något som man kan kalla ö-känsla. En ö är översiktbar. Man vill gärna ha gränser, veta: här är jag, detta område är mitt revir. Det kan vara en medveten eller omedveten känsla. Folk som bor på öar är ofta reserverade människor. Jag tror att det hör samman med den här ö-känslan.

Jag ser på Margaretas och Stures öppna, leende ansikten och funderar litet över hur det går ihop.

– Hur gör ni när ni har gäster? undrar jag.

– Det blir inte så mycket gäster, säger Margareta. Vi har en flotte som vi använder för transporter och som också fungerar som badbrygga. Vi brukade ställa trädgårds möbler på den och åka ut på sjön med våra gäster och ha kaffekorg med oss. Det var mycket populärt.

När vi suttit och pratat ganska länge grips jag av min aldrig övervunna storstadsrastlöshet och undrar om vi kan gå på en promenad och titta på den vackra ön.

Värdfolket ser litet tveksamt på varandra.

– Här finns ingenstans att gå, säger Margareta. Inga vägar. Det finns bara en stig bort till en av grannarna. Förr

när det var lantbruk här var det bättre med både vägar och kontakt människor emellan. Om vi skall hälsa på varandra nu – vilket inte händer så ofta – åker vi båt till varandra.

Nu finns det både el och telefon på ön, men Sture minns hur det var när han var pojke.

– Vår familj var bland de första som hade telefon. Jag brukade få ro över med telefonbud till ön. Ofta fick jag besked om vad jag skulle ringa tillbaka och säga.

Vårt besök på Lindö avslutas med en liten rundvandring i Stures och Margaretas mycket välskötta och innehållsrika trädgård.

Vi beundrar blomsterrabatterna, växthuset med mognande tomater, vinrankan som klänger på muren ut mot sjön, och uthusen med redskapsbod och snickarverkstad.

– När vi köpte stället var tomten fullständigt igenvuxen, berättar Margareta. Vi slet här på helgerna och var helt slut när vi kom hem till Stockholm.

Så tar motorbåten oss tillbaka till ”fastlandet”, och vi vinkar farväl till Sture Appelblom, som utan att hoppa i land vänder båten och styr ut mot sin ö igen.

När vi färdats en bra bit inåt Selaön pekar fotografen och säger:

– Där har de sina brevlådor. Och sin soptunna.

Jag tänker på vad Sture sade under vårt samtal: Öfolk har alltid haft det besvärligt.

Syster Maj Foto: Sven G: Nilsson

Margareta och Sture Appelblom

Det är tyst och fridfullt

I skuggan under en rönn

Hemresa

av Sture Appelblom

Jag är fem år och har fått följa med mina föräldrar till Lindö-äng, till farbror Sundkvist och tant Anna.

Det blir vuxenprat och jag har somnat på en soffa. Jag väcks för hemfärd, tumlar utför backen mot sjön, har sömn kvar i benen.

Husfolket lyser oss med ficklampa till båten. Kvällen är sval, jag har kortbyxor och fryser om knäna, kryper ned i stäven med en lånad filt om benen.

Pappa drar igång den lågvarviga snurrän, i mitt öra trummar motorljudet i resonans från bordläggningen blandat med porlandet från stäven. Mot natthimlen ser jag mammas silhuett, hon sitter lite sidvänd på förliga roddtoften.

Pappa ser jag inte, men jag vet att han finns där i aktern, i sin blåblus och vegamössa, med vänsterhanden på styrspaken.

Jag känner mig alldeles trygg och önskar att resan skall vara länge.

Vi åker båt till varandra

Månadens bön

Bönen är ett samtal med Gud och för vår medmänniska. Låt detta tilltal skänka en stund av eftertanke. Läs och bed – upptäck att orden bär dig. Bönerna är hämtade från Bönboken, Tradition och liv.

Hösten är min tid, Herre. Jag älskar septemberkvällars mörka, mjuka värme. Hösten ger mig ingen oro, bara vila. Tack för tryggheten i mörka kvällar. Tack för ro mitt i storm och regn. Herre, tack för egen växt och mognad år för år – närmare dig för varje år.

Syster Maj

Foto: Sven G. Nilsson

Det händer i september

Stallarholmens Hembygdsförening

Lörd. den 18 sept. kl 14 i Hembygds gården: Sture Appelblom och Berndt Mellander berättar om Stallarholmens sjöfart från målarjakter till ångbåtar.

Pensionärsträffar på Selaöhemmet

Åke och Erik spelar gamla låtar på grammofon. Tisd. 7 sept. kl 14.30.

Grytbitarna med musik, allsång och historia i allsköns blandning. Tisd. 21 sept. kl 14.30.

Cafékväll

Tisd. 21 sept. kl. 19 cafékväll i församlingshemmet om *utanförskap*. Medverkande: Astrid Trotzig (författare, Vi:s litteraturpristagare 2003 för boken *Främmande i detta land*; född i Sydkorea 1970) och Ulf Kristersson (kommunalråd i Strängnäs och ordförande i Adoptionscentrum).

Stiftsmöte i Strängnäs den 11 september

Vår biskop, Jonas Jonson, skriver: *Stiftsmötet – allas fest, allas lovsång, allas vänskap. Övriga möten, djupare insikt och större glädje. Vi ger förnyelsens Ande tillfälle att beröra oss. Att tro är att delta, att ge och att få. Välkomna!*

Program finns på pastorex. Se även www.strangnasstift.com. Du som vill delta i seminarier ska anmäla dig senast 31 aug.

Red.

Miljörutan

Var rädd om och ta väl vara på

de äpplen du har i din trädgård!

Närproducerade, obesprutade äpplen kommer snart att vara en bristvara.

En unik raritet, exklusivt och efterfrågat.

Då, när man förstär att äpplen kan bli åksjuka av att bli fraktade kors och tvärs.

Eller i alla fall att Moder Jord blir sjuk av allt åkande.

Då blir oljan så dyr och utsläppen så begränsade att äpplena får stanna hemma.

Och inte vill man bli sjuk av gift i skalet heller.

Då blir ditt äpple värt sin vikt i guld.

Så slösa med dina äpplen medan du väntar.

Gör en knäckig äppelkaka till kaffet eller musta och spar för att njuta av till vintern.

Och känn dig rik.

Inger Weylandt

Vad handlar gudstjänsterna om?

5 september, Trettonde sönd. efter Trefaldighet Högmässa i Ytterselö kyrka kl. 11

Detta är diakonins söndag. Det handlar om medmänniskan. En människa som fattar en annan människas hand framför korset är dagens symbolbild. Kristi självutgivande kärlek gör korset till ett tecken som manar till efterföljelse. Korset manar människan att ge Jesu kärlek vidare till andra,

att räcka andra människor handen till tjänst och försoning. Gud har på korset visat en kärlek utan förbehåll, en kärlek som inte gör åtskillnad mellan människor.

Röda Korset och kyrkan bjuder på kaffe i Solgården efter gudstjänsten. Du som har svårt att komma till kyrkan, ring Gunnel Folkegård 0730-70 63 79 eller 434 65 så hämtar vi.

12 september, Fjortonde sönd. efter Trefaldighet Högmässa i Toresunds kyrka kl. 11

Detta är ekumenikens stora söndag. Ekumenik handlar om arbetet på alla kristnas synliga enhet. Det gäller inte bara det stora perspektivet kyrkor emellan utan handlar också om församlingen, om den gemenskap som låter Kristi kärlek bli synlig och där vi gläds över skapelsens mångfald och rikedom.

Herre, vi tackar dig för undret att vi mitt i en splittrad värld får mötas i gemenskap. Vi tackar dig för kärlekens under mitt i en hatfylld värld. Vi tackar dig för ljusets under mitt i en mörk värld.

19 september, Femtonde sönd. efter Trefaldighet Högmässa i Överselö kyrka kl. 11

Vad behöver jag – egentligen? Vad är alldeles alldeles nödvändigt? Det är frågor som den här söndagen ställer till oss. Svaren får vi bevara inom oss och ständigt påminna oss om. *Barmhärtige Gud, när oro och bekymmer får makt över oss, hjälp oss då att vila i dig, skilja mellan stort och smått och lämna framtiden i dina händer.*

I dagens gudstjänst välkomnar vi vår nye komminister Lars Adolfsson och vi fortsätter gemenskapen vid kyrkkaffet i Klostergården efter gudstjänsten.

26 september, Sextonde sönd. efter Trefaldighet Högmässa i Ytterselö kyrka kl. 11

Denna söndag brukar kallas Lilla Påskdagen. Temat är döden och livet – i den ordningen!

I våras njöt vi av hur naturen bekräftade vår förvissning att över död segrar liv. På hösten övar vi oss i att lämna ifrån oss våra liv. Varje år får vi en stillsam påminnelse om att trädens avklädande också har sin motsvarighet i varje människas liv.

Därför övar vi oss i att hålla fast vid vår tro och se fram emot uppståndelsen, trots att döden förebedas i rosornas visnande kronblad. Vårt hopp och vår erfarenhet säger oss att efter vinter kommer vår och efter död kommer liv.

Varje torsdagskväll mässa i Klostergården kl. 18.30

Du som vill tala med en präst eller diakon – ring Ola Orwinger 430 10 eller Gunnel Folkegård 0730-70 63 79.